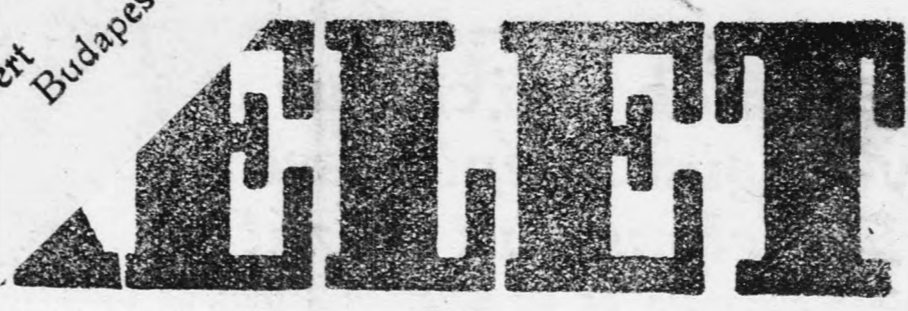

Szerkesztőség, kiadó
hivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
utca (Brassai-utca) 10.
Telefon:
Munk. és kiadóhivatal
9-77
Gy. N. Sz. — — — 2-28
Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Besszabványban is 5 lej

1. Ramasetter Róbert
Budapest
2. II. 8.

Sucin.

UJ-KELET
POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK
Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110
Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

Jabotinszky éles kritikája a palesztinai kormányról

Tovább folyik az általános vita a bázei cionista kongresszuson

(Bázei, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cionista világkongresszus harmadik napján, pénteken folytatták az általános vitát. Az ülés nagyrészt Jabotinszky Vladimirnak, a zsidó légió egykori parancsnokának és a revizionizmus megteremtőjének felszólalása töltötte ki. Jabotinszky éles szavakkal bírálta a palesztinai kormány működését, amelyet zsidóellenes tendenciájának tart. Allításainak igazolására felolvasta a palesztinai zsidó iparosok memorandumát, amelyben kijelentik, hogy az a szerződés, amelyet Anglia nemrég Szíriával megkötött, sérti a zsidó iparosok érdekeit. Követeli a Jewish Agencynek teljes átalakítását. Jabotinszky beszéde után folytatták az általános vitát. A kongresszusi iroda kizárólagossági jogot adott az osztrák cionisták országos végrehajtóbizottságának arra, hogy a XV. cionista kongresszust filmen megörökítse. A felvételeket a bécsi Listo-filmgyár eszközli. A film az első kongresszus által történelmi jelentőségre emelkedett helyeket, az első kongresszusnak még élő tagjait és a jubiláris kongresszus jelentősebb mozzanatait, a cionista nők szövetségének konferenciáját, a kongresszusi pártok tanácskozásait, egyes delegátuscsoportokat és a sajtó képviselőit fogja lefényképezni.

Weizmann beszámolója a kongresszusnak

Távirati jelentések alapján már közöltük rövid kivonatban Weizmann és Szokolov megnyitó beszédeit. A történelmi jelentőségű beszédek teljes autentikus szövege most érkezett meg. E szövegből közöljük itt a beszédek legfőbb részeit.

A Palesztina-kormány aktivitása

Dr. Chaim Weizmann referátuma elején sietett leszögezni, hogy a Palesztina-kormány az utóbbi időben aktívabb részt vett az újjáépítésben, mint az elmúlt esztendőben. Az állami földeknek a telepesek javára való átengedése tekintetében nagyobb előzékenységet tanúsított, mint azelőtt. Ami a Jewish Agency kibővítését illeti, jelentheti, hogy egyelőre még tartanak az Agency szervezeti fölépítéséről a tárgyalások, de a fölépítésre szolgáló alapok már adva vannak. Nem lehet tudni, mikor tér vissza a Palesztinába kiküldött tanulmányi bizottság és mikor teszi meg jelentését. Legkorábban februárra vagy márciusra lehet ezt elvárni.

Szomoru pénzügyi helyzet

A mozgalom legszomorubb fejezete a pénzügyi helyzet. Ebben az évben 151.000 fontnyi deficitet mutathatunk fel, amit a palesztinai gazdaság alig bír el. Javasolni kell, hogy a jövő évi költségvetésből hetvenezer font sterlinget az adósságok részbeni fedezésére leirjunk. A Keren Hajszódó révén 40.000 fontnyi évi jövedelem várható, de minthogy ennek csak a fele fölött lehet majd rendelkezni, szükség lesz egy hosszulejáratu kölcsön felvételére. A pénzeszközöket pedig főleg azért kell az exekutive rendelkezésére bocsátani, hogy a munkanélküliség leépítését haladéktalanul megkezdhesse. Ha Palesztinában nem tanúsították volna a munkanélküliség azt a csodálatraméltó fegyelmelzetséget és hallatlan türelmet, akkor ma fizikailag és erkölcsileg sokkal rosszabb helyzetben lennénk. A munkások áldozatkészségére való spekulációkat meg kell szüntetni.

Weizmann meleg szavakkal emlékezett meg ezután a tisztviselői kar munkásságáról. Vanak tisztviselők, — mondotta — akik a cionisták egyszerű, igénytelen életét folytatják.

Beszédét ezekkel a szavakkal végezte: — Amit elértünk, elegendő ahhoz, hogy a krízist legyőzzük, feltéve, hogy a kongresszus és a cionisták megteszik kötelességüket!

Szokolov nagy politikai beszéde

Nachum Szokolov, mint az exekutive elnöke, politikai beszédet tartott és ezeket mondotta:

— Az utóbbi két évben a cionizmus eszme nagy győzelmeket aratott: a cionizmus politikai tényezővé vált. Olyan országokban, ahol azelőtt a cionista gondolatot alig ismerték, ma

barátaink vannak, akik közé olyan férfiak tartoznak, mint Daedes és Masaryk elnök, akiket ma nem is nevezhetünk cionista barátoknak, hanem valóságos cionistáknak. A zsidó nép bátran követeli emberi jogait, népi jogait és Erec Jiszráélre való jogát.

Három korszak

Harminc év telt el a cionista szervezetnek az első kongresszuson való megalapítása óta. Három korszakra oszlik ez az idő: A Herzl periodusra, a Wolfsohn és Warburg korra és a mai korszakra. A kor, amelyben most élünk, a nemzeti otthon elismerésének és megvalósításának kora, Nagybritánia mandatárius hatalma és a Népszövetség védelme alatt. Ez a helyzet bennünket új és korszakos feladatok elé állított. A nemzeti otthon de jure elismerését követnie kell az újjáépítésnek de facto megvalósítása. A cionizmus első fejlődési fázisát már túlhaladta, a harc már annyira előrehaladt, hogy döntő munkát végezhetünk. A cioniz-

A belügyminisztérium lemondott a kisebbségi vezérigazgatóság felállításának tervéről?

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egész Erdélyben óriási fel-tűnést keltett az a hír, hogy a belügyminisz-terium kisebbségi vezérigazgatóságot állít fel. Az erdélyi lapok szinte egyhangulag tiltakoz-
tak e terv ellen, nem annyira a kisebbségi vezérigazgatóság intézménye ellen hangzóttak el a tiltakozások, mint inkább azon személyek ellen, akiknek neveit kolportálták, mint a fel-állítandó vezérigazgatóság vezetőit. Lehetséges, hogy e tiltakozásnak volt az eredménye az, hogy ma a belügyminisztériumban a legellen-tétebb hírek voltak forgalomban a felállít-
tandó vezérigazgatósággal kapcsolatban. Alkal-
munk volt a következő véleményt hallani ez ügyben:

— A belügyminisztériumban bizonyos kedvet-lenséggel vették tudomásul az egyöntetű tiltakozást az intézmény ellen. Tudni kell azt, hogy a két jelölt közül — Tökés Ernő és Kiss Géza — az utóbbi napokban az előbbinek a személye került előtérbe. A kormány szíve-sen kárpótolta volna ily módon Tökés Ernőt a választások alatti szolgálatait. Tudvalevő ugyanis, hogy Tökés Ernő jelölve volt a liberális listán, azonban minden várakozás elle-nére nem kapott mandátumot és a kormány szívesen helyezte volna a bukaresti esperest ez állásba. Azonban a kisebbségi vezérigazgatóság felállításának terve még nem volt abban a

musnak győzedelmesen kell ebből a harcból kikerülnie. Azonban, hogy ez a győzelem le-hetővé váljon, sok nagy, életképes és tehetsé-
ges munkát kell Erec Jiszráélben végezni. Időleges sikertelenségekkel azonban számolni kell. A kínzó fájdalmak nem a végvonaglás fájdalmai, hanem egy új lét vajudásának kintjai.

A kongresszus problémái

Két súlyos esztendő van mögöttünk. Leg-drágább kincsünk, reményeink célja, egységünk szikrája, népünk szíve, Erec Jiszráél, irtozatosan szenved. Legtehetségesebb munkásaink ezrei éheznek, méltóságteljesen koplálnak, komoly férfiak kötelességtudásával és lelkes pionirok szívós, fáradhatatlan kitartásával. A cionista szervezet emberfeletti munkát végzett. Mik legyenek a mostani kongresszus problémái? Kötelességtudás, becsület, áldozatkészség, egység, kitartás és bizalom! A zsidó nép épen a bajban tudta mindenkor legnemesebb erőit kifejteni. Bizonyos, hogy ezuttal is nagy akciókra fog felocsudni.

Az idők elmultak, a formák megváltoztak, ám a tartalom megmaradt. Amik voltunk, ma-radtunk ma is. Azt mondták, Herzl nagy esz-meje a feledés homályába süllyedt, de én azt mondom, hogy ezt a rövidlítés és türelmetlen-ség örülete diktálta. Azt mondták: hiányzott egyeresvonalu program, de erre azt mondom, nem a programot nélkülözzük, hanem a tőlét. Még nem fedezték fel azt a művészetet, amely-lyel egy országot megfelelő töke nélkül is fel-lehessen építeni. Pontosan tudjuk, mit akarunk. Akarjuk és reméljük, hogy a legfőbb ideáliz-must az igaz és egészséges realizmussal egye-síteni fogjuk.

A cionista szervezet, amelyet 30 éves fenn-állás óta hiába akartak elhallgatni és halálra ítélni, ime multjának hűséges emlékezetében friss erővel egy új korszakba kezd. A benső megszilárdulás győzelmes tudatában az eddig elért eredmények felett való megelégedés érze-tével és a jövő eredményei biztos reményében nézünk elébe az új periódusnak.

stádiumban, hogy az ügy nyilvánosságra ke-rüljön és a kisebbségi lapok egyöntetű tilta-
kozása miatt nem is valószínű, hogy a kor-mány ragaszkodna e tervhez. A hangulat egy-
általában nem olyan, hogy egy ilyen huszad-rangu kérdés miatt érdemes volna a kormány-nak a kisebbségek hangulatát megrontani. Ami pedig Tökés Ernő személyét illeti, a kor-mánynak bizonyosan módjában lesz, hogy szol-gálatait más módon jutalmazza.

Ezzel a hírünkkel teljesen homlokegyenest ellenkező információt is kaptunk, mely így hangzik:

— A kormány elvben a kisebbségi ügyosz-tály felállítására mellett van és az első hírekkel szemben, nem vezérigazgatóságot, hanem állam-titkárságot szervez. A kisebbségi lapok táma-dásait úgy fogta fel, hogy az nem az intéz-mény, hanem a tervezett jelöltek ellen irányult, már pedig egy ilyen fontos ügyosztály veze-tője ellen irányuló kisebbségi támadás — csak jó ajánlólevél.

Megpróbáltuk ezen ellentétes híreket a bel-ügyminisztériumban lekontrollálni, azonban sem Duca, sem Tatarescu miniszterek ma nem jöt-tek be hivatalukba, Franasovic miniszter egy fontos értekezleten volt és így csupán Frana-
sovic miniszter titkárával volt alkalmunk be-szélgni, aki, mikor kérdésünket feltettük, a leg-határozottabban megcáfolta a szállongó híreket

Robine birkozóbajnok, aki chaluc volt most újra birkozik, hogy megint felépíthesse a földrengés-kor elpusztult házát

A palesztinai birkozóbajnok elmondja az Uj Keletnek kalandos életének történetét

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két-három csavargó lézeng a kihalt posta mögötti majorságtéren. A céllövöldék menagerjei álmosan bobiskálnak foltozott sátrukban. A gyorsfényképész sóvár szemekkel pislant felém bódéjából. De ritkán téved napközben e tájra valaki. A Krateyl-cirkusz hatalmas ponyváját veri a szeptemberi eső. Csunya fekete sáron kell átgázolnom, hogy a hátsó bejáratához érjek.

— Hol találom meg Robiné urat, a palesztinai birkozót, kérdem egy arramenő akrobata kinézésű ifjútól.

— Ott van a bódéjában. Talán ebédel.

A hatalmas, gyermekszemű férfi barátságosan fogad.

Magyarul szólítom meg, mire kiderül, hogy hét nyelvet beszél, de a magyart nem érti. Erre románul kezdünk beszélgetni.

(Három ujj Moszkvában maradt)

Rettentő erejű embernek néz ki. Mellkasa hihetetlenül széles és domboru. Karjai rövidék és kemények, mint az acél. Nyaka olyan széles, mint a feje. Arcvonásai szelíd szefárd zsidóra emlékeztetnek. Balkezének három ujja hiányzik.

— Mi történt az ujjaival? kérdem.

— Az én szegény ujjaimat, Murzuk, a néger törte el Moszkvában, amikor csuklójáról leakarta feszíteni kezemet. És ahogy ezeket mondotta, rezignáltan nézte csonka kezefejét.

— Mondja el nekem, hogy lett magából birkozó, Robiné ur?

— Apám fegyvermester volt Besztercén, édes anyum 125 kilót nyomott és erősebb volt, mint három férfi. Tizenöt éves koromban már 80 kilós voltam, de száztíz emeltem föl. Nem bírtam elviselni a kisvárosi egyhangú életet és egy szép napon pénz nélkül, egy szál ruhában a vonat tetején elutaztam. Szolnokon megfogtak és átadták a rendőrségnek. Hazatoloncoltak, de néhány nap múlva újra megszöktem hazulról. Végig gyalogoltam az egész régi Magyarország, míg sok éhezés, hányatás és nehézség után Bécsbe érkeztem. Már csak egyik lábamon volt cipő, a másikat bepólyáztam, mintha fájna.

(Bécsen és Prágán keresztül Szibériáig)

Megtudtam, hogy a Rapidnál Középeurópa bajnokságáért birkoznak. Beállítottam a versenysre, épen Brüll Alfréd, a budapesti MTK elnöke szólított meg.

— Mit keresel itt?

— Birkozni akarok, válaszoltam.

— Ugy látom, hogy egyik lábad be van pólyázva, sánta vagy?

— Nem baj az uram, azért menni fog. És elkezdtem birkozni. Félóra alatt tizenegy embert győztem le. Brüll Alfréd kiöltöztetett és elvitt magával Prágába, ahol újabb sikereim voltak.

Prágában ismerkedtem meg Cziganevics lengyel birkozóbajnokkal, aki magával vitt Szibériába. Omszk, Tobolszk, Tomszk következett. Tizenhétéves voltam és már összekerültem a legnevesebb orosz birkozókka. Sulyra való tekintet nélkül kellett birkozni. A szőnyegen már nagyon otthon éreztem magam és „kis zsidó” — így neveztek — rettegett ellenfél lett. Egy nap Irkuckban Szibéria büszkeségével, Dobrajecceel kerültem össze. A durvaságáról hirhadt Dobrajecet durván kellett kezelnem és birkozás közben letéptem a balfülét, erre a nézőközönség közül egy kozák tiszt és nyomában 10 kozák ugrottak elé és pisztolyukat nekem szegeztek. Megparancsolták, hogy feküdjek a szőnyegre, majd durván ütlegelni kezdtek. Véresen hagytak ott. Másnap vonatra ültem és visszatértem Bécsbe.

(A legszebb győzelem)

Ezután mint amatőr birkozottam 12 esztendőig. Az oroszországi iskola megedzett. A nehéz profi-birkózások után gyerekjáték volt számomra az amatőr-birkózás. 16 bajnokságot nyertem és 54 első díjat. Már nem is volt ellenfelem.

— Melyik volt a legszebb győzelem? — kérdem Robinétől.

— Varsóban, amikor Jacksont, a 2 méter 16 cm.-es ausztráliai kolosszust 94 percig tartó küzdelem után legyőztem, éreztem magam legboldogabbnak. 22 éves voltam és 38 birkozó közül a győztes.

— Büszke vagyok moszkvai győzelemre is, ahol hat hónapig tartó verseny győztese lettem.

Nikolaj Nikolajevics nagyherceg, aki nagy sportbarát volt, azzal tisztelt meg, hogy néhány-szor meghívott magával vacsorázni.

(Ahogy a birkozóból chaluc lesz)

— Egyszer Konstantinápolyban ellopták minden pénzem.

Sehol nem szerződöttem, mivel a birkozók nem voltak hajlandók birkozni velem. A legnagyobb nyomorba jutottam és akkor elhatároztam, hogy elmegyek Palesztinába chalucnak. Sok hányattatás után megérkeztem Jaffába, ahol az építkezéseknél kezdtem nagyon szívesen alkalmaztatni. Sikerült annyi pénzt összegyűjtenem, hogy egy kis házikót építtsek magamnak Tel-Avivban. Szüleim már rég meghaltak és két hugomat elhívtam Jaffába magamhoz.

(Összedőlt remények)

— De ugylátszik a jó Isten azt akarja, hogy mindent előlről kezdjek. A multkori palesztinai földrengések alkalmával saját szememmel kellett végignéznem hogyan dől össze kis

házikóm. És most megint birkozom, hogy pénzt gyűjtsek össze. De remélem, hogy néhány héten belül újra felépíthetem.

És anélkül, hogy feladnék egy kérdést is, elmeséli, hogy egyetlen barátja van, Jágó, az eszt világbajnok, akit úgy szeret, mint tulajdon testvérét.

— Hány éves? — kérdem.

— Ma 35 éves vagyok és Jágón kívül, akinek a barátságára olyan büszke vagyok. Európában csak 5 ellenfelem van: Karel Kornacz német, Hans Kavan osztrák, Weszter Gall Smith angol, Hans Krausz német és Störsz belga bajnok. A többit már mind legyőztem.

— Cáját meg Vargát is?

Kérdésemre Robiné lenézően legyint a kezével. — A nagy Vargát úgy dobom, mint egy tuskót. Cájával csak egyszer birkozottam Konstantinápolyban, de a mérkőzés annyira elfajult, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie. Törni akart, de ott voltam én is...

A kolozsvári cirkuszban különben Robinének minden eddigi összecsapása győzelemmel végződött és valószínű, hogy végig megőrzi hegemoniáját. (H. E.)

A kolozsvári gyáriparosok ellenzik, hogy a létesítendő mintavásár nemzetközi jellegű legyen

Kolozsváron tartják meg az UGIR legközelebbi választmányi ülését

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári UGIR kerületi végrehajtóbizottsága pénteken délután dr. Farkas Mózes, a Renner-börgyár vezérigazgatójának elnöklésével ülést tartott. A gyáriparosok gyűlése foglalkozott a folyamatban levő akciókkal, amelyeket a forgalmi adó, a vámrevízió és a készülő munkügyi törvényjavaslatok ügyében indítottak, azonkívül két, külön aktualitással bíró kérdést is létárgyalt. Az egyik ilyen kérdés a kereskedelmi és iparkamara által tervbe vett állandó mintavásár ügye volt, amely élénk vitát provokált.

A mintavásár intézményes állandósításának tervét Negrutiú F. Joan kamarai elnök és Caciula Miklós főtítkárt ismertették az ülésen, amely dr. Andronescu Plautius műegyetemi tanár, Balázs Sándor gyáriparos és Diamant Izsó vezérigazgató felszólalása után dr. Farkas Mózes javaslatára kimondotta, hogy

csak abban az esetben hajlandó az akciót magáévá tenni, ha legalább az első években a mintavásár nem lesz internacionális jellegű,

mert a jelenlegi gazdasági viszonyok között egy nemzetközi vásár létesítése csak fölösleges áldozatok róna első-sorban a belföldi iparra, a siker legkisebb kilátása nélkül. Amennyiben tehát a kamara nem módosítaná ilyen értelemben eredeti koncepcióját, a gyáripar eleve visszavonul az egész akciótól.

Negrutiú kamarai elnök a határozatot tudomásul vette és megígérte, hogy a kamara vezetőségének és a mintavásári akciót vezető bizottságnak ajánlani fogja a belföldi kiállítás-ípr szerepüknek elfogadását.

Ezután az ülés az UGIR központi választmányának október 7-ikére összehívott ülésével foglalkozott, amelyet Kolozsváron fognak megtartani. Böszörményi Sándor dr. ügyvezető igazgató ezzel kapcsolatban ismertette, hogy az UGIR központi igazgatósága a legutóbbi ülésen Busila elnök javaslatára kimondotta, hogy a választmány ezentúl az ország fontosabb ipari centrumaiban is fog ülésezni.

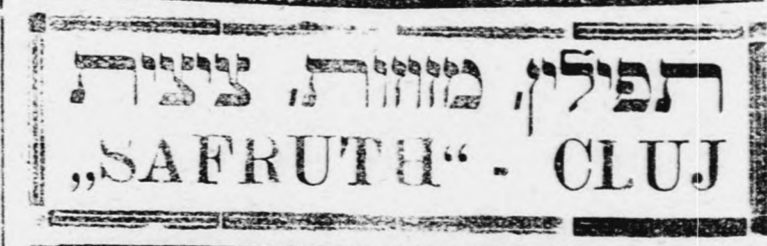
Az első ilyen ülés Kolozsváron lesz, amelynek tárgysorozatán a Gyáriparosok Szövetségének az új parlamenti ülészekkel kapcsolatos javaslatai szerepelnek. Ezenkívül a központi választmány tagjai meg fogják tekinteni a kolozsvári, aranyosgyéresi, nagyváradi és tordai iparvállalatokat. Ezzel a tanulmánytall kapcsolatosan az UGIR vezetősége tervbevette, hogy a vezetőség tagjain kívül a pénzügyminisztérium, az ipartügyi minisztérium és a munkügyi minisztérium vezetőit is felkéri az erdélyi ipartelemek meglátogatására. A tanulmányut programja a következő:

Október 7-én délelőtt és délután az aranyosgyéresi és tordai iparvállalatokat tekintik meg. Este hat órakor a kolozsvári iparkamara disztermében megtartják a közgyűlést.

Nyolcadikán délelőtt a kolozsvári gyártzemekek megtekintésére kerül sor, délután pedig Nagyváradra utaznak át a vendégek, ahol a gyártelepek megtekintése után este 8 órakor

az Unió-klubban tudományos konferencia lesz az ipari munka megszervezéséről.

A konferencia előadója C. D. Busila, az UGIR elnöke és C. R. Mircea, az UGIR vezérigazgatója lesznek, akik egyúttal be fognak számolni a szeptember 5-8 között Rómában megtartandó nemzetközi konferenciának az ipari munka megszervezése tárgyában hozott eredményeiről.

"FICHET" francia pénzszekrény-gyárat képviseljük, tetszés szerinti kasszákat, páncélszekrényeket szállítunk. Kérjen ajánlatot. — Office Equipment Company — Oradea

Készü

A belü

(Bucarest) Kelet tudósít adtunk arról határozta, hogy revízió alá valamilyen az állampolgárság tessek maguk egyúttal a rendelőre Franasovici polgársági tanulmányok megirtuk — javaslat is, alatt készült ment elé, mi szabad szelle s-bbségi áll garjogot.

Az akte Franasovici ian eklatans zett az ideje törvényt rev térium állam dolgozik az nap, hogy a fusson valam újabb bizony újra és újra törvénynek a „állampolgár község állam tanuja voltu mester egy t azokat az ad elő és melyek érv az elavú

Nemcsak városaiban i annak idején, való jelentke magát és az gyerekek köz betöltötték a listákat össze szellemében a a 24 évet k egy külön i Azonban e kitörtült fiata fiatalemberek hogy a listá újra és — ki levélre, vag stütségük és okmányt, ak polgársági ok tesen ekkor hoz való szal honnan csak törvény szöv csak az tekin a listán.

A törvény fogva nem ju szerepel a list sen nagy az fogva kimara polgármestert kedetre határ Az ilyen kiállítás egy hogy az illet hibáján kívül polgársági ok hogy a civil kiállítás igaz sék az államp történt, hogy a hatóságok tartózkodása a rium állampol

Készül az állampolgársági törvény revíziója

A belügyminiszter rendeletet ad ki, igazolványt, mely egyenrangu

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap előtt már hírt adtunk arról, hogy a belügyminisztérium elhatározta, hogy a régi állampolgársági törvényt revízió alá veszi és módot ad azoknak, akik valamilyen oknál fogva nem kerültek be az állampolgársági listába, hogy utólag felvéssék magukat. Azonban ez a törvényrevízió egyúttal a már állampolgársági okmányokkal rendelkező polgárok felülvizsgálását is célozza. Franasovici miniszter magához kérte az állampolgársági törvény revíziójára vonatkozó eddigi tanulmányokat és ez okmányok között — mint megírtuk — ott volt egy kész revíziós törvényjavaslat is, mely még az Averescu-kormány alatt készült el, azonban nem került a parlament elé, mivel a revíziós törvényjavaslat igen szabad szellemben készült és túl sok új kisebbségi állampolgár nyert volna teljes polgárjogot.

Föltétlen szükséges a revízió

Az aktacsoport, mely e pillanatban még Franasovici miniszter asztalán fekszik, számtalan eklatáns példával igazolja azt, hogy elérkezett az ideje annak, hogy a régi Marzescu-féle törvényt revízió alá vegyék. A belügyminisztérium állampolgársági osztálya azonban tovább dolgozik az adatgyűjtésen és szinte alig van nap, hogy az ország valamelyik részéből be ne fusson valami érdekes eset, mely csak egy újabb bizonyíték arra, hogy a gyakorlati élet újra és újra megérfolja a régi állampolgársági törvénynek azt a szigorú megállapítását, hogy „állampolgárnak tekintendő az, ki valamilyen község állampolgársági listáján szerepel”. Ma tanuja voltunk annak, amikor az aradi polgármester egy terjedelmes dossziében mutatta be azokat az adatokat, melyek Aradon fordultak elő és melyek mindegyike egy egy külön kiáltó érv az elavult törvény ellen.

Akiket kitöröltek a listából

Nemcsak Aradon, hanem az ország többi városaiban is számtalanszor előfordult, hogy annak idején, amikor az állampolgársági listára való jelentkezés történt, a család fő bejelentette magát és az összes gyermekeit és a felsorolt gyerekek között előfordultak olyanok, akik már betöltötték a 24 ik évüket. Az állampolgársági listákat összeállító hivatalnokok a törvény szellemében az ilyen családi lapokból kitörölték a 24 évet betöltött fiatalokat, mivel ezeknek egy külön íven kellett volna jelentkezniük. Azonban e törlésről sem a családfőt, sem a kitörült fiatalokat nem értesítették. Ezek a fiatal emberek, akik abban a hiszemben voltak, hogy a listán rajta vannak, nem jelentkeztek újra és — kimaradtak a listából. Amikor utólevélre, vagy egyéb okmányra lett volna szükségük és kérték tőlük az állampolgársági okmányt, akkor jöttek rá arra, hogy állampolgársági okmányt nem kaphatnak. Természetesen ekkor kezdődött a különböző hivatalokhoz való szaladgálás, de természetesen mindenhol csak azt a választ kapták, hogy a törvény szövege tisztán határoz e kérdésben, csak az tekinthető állampolgárnak, aki szerepel a listán.

Pótállampolgársági bizonylatokat állíthat ki a polgármester

A törvény nem kutatja, hogy milyen oknál fogva nem jutott be valaki a listára, aki nem szerepel a listán az — idegen. Aradon különösen nagy azoknak a száma, akik ilyen oknál fogva kimaradtak és ezek felkeresték Anghel polgármestert, aki egy igen emberséges cselekedetre határozta el magát.

Az ilyen polgárok részére, akik teljesen ártatlanul és jóhiszeműen kimaradtak a listából, kiállított egy igazolványt, melyben igazolja, hogy az illető apja román állampolgár és önhibáján kívül nem tudta megszerezni az állampolgársági okmányt és kéri a polgármestert, hogy a civil és a katonai hatóságok, az általa kiállított igazolványt egyenlő értékűnek tekintsék az állampolgársági okmánnyal. Azonban az történt, hogy ezt az okmányt nem respektálták a hatóságok. Anghel polgármester, bukaresti tartózkodása alatt arra kérte a belügyminisztérium állampolgársági ügyosztályának vezetőjét,

hogy minden polgármester kiállíthat az állampolgársági okmánnyal

N. T. Jonescu vezérigazgatót, hogy hasonló értelemben adjon ki egy rendeletet, hogy az aradi polgármester által használt igazolványformulát legalizálja. N. T. Jonescu vezérigazgató, aki maga is tisztában van a régi állampolgársági törvény elavult voltával, megígérte, hogy még a mai napon meg fog jelenni egy rendelet,

Schultze és Mischnajewszky védői felmentő verdiktet kértek a bíróságtól

Fehér dr. a mai tárgyaláson befejezte védőbeszédét. Dr. Giurgiu János védőbeszédének befejezésére csak hétfőn kerül sor

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma reggel kilenc órakor dr. Fehér Dezső, Mischnajewszky védője folytatta még péntek délután négy órakor megkezdett védőbeszédét, a tárgyalótermet zsúfolásig megtöltötte közönség jelenlétében. Dr. Fehér Dezsőnek a védőbeszéde komoly, mélyszántó volt és nagy hatást gyakorolt úgy a bíróságra, mint a per iránt érdeklődő nagyszámú közönségre. Kijelenti, hogy védené csupán mint közvetítő szerepelt, nem pedig mint aktív reprezentánsa valamelyik külföldi pénzesopornak. Utalea és Osvada volt polgármesterek esküvel erősítették meg azon vallomásaikat, hogy Mischnajewszky szabályszerűen vette fel a várostól azt a 147 ezer lejt, amelyért ügyész ur fővadászt emel Mischnajewszky ellen.

A város gondatlansága

Miután Mischnajewszkynek nem sikerült a város késlekedéséért az amerikai pénzesopornal nyélbeütni a kölcsönt, a Middle Europeanál interveniált. Ezért ennek a banknak a berlini kereskedelmi kamara által kiállított cégbejegyzési kivonatát prezentálta a városi tanács előtt. A városnak akkor információkat kellett volna beszereznie, nemcsak a Middle Europeanól, hanem Schultze személyéről is, ezt azonban nem tette. Mi sem bizonyítja jobban Mischnajewszky ártatlanságát, mint az, hogy a Middle Europe ma is fennáll és prosperál. Schultze is csak akkor volna szélhámosnak nevezhető, ha a Middle Europe kijelentené, hogy neki semmilyen megbízást kölcsöntárgyalásokra nem adott.

— A két vádlott védelmére azt a nagyfotosságu tényt kell felemlítenem, hogy a Middle Europe alapszabályaiban foglalkozási ágnak épen az emissziós kölcsönök elvégzése van megjelölve. Hogy Mischnajewszky mennyire lojalisan járt el a várossal folytatott kölcsöntárgyalásoknál, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Utaleának adott szerződésének 18. pontjában csak úgy vállalkozik a kölcsön közvetítésére, ha a város erre az autorizációt március 20-ig megszerzi. A város nem teljesítette ezeket a feltételeket. Ha Mischnajewszky szélhámos lett volna, akkor a tárgyalásokat jogosan is megszakíthatta volna azonnal. Ő azonban nem tette ezt, hanem leutazott Bukarestbe, hogy személyesen szerezzék meg a minisztérium engedélyét.

„Nincs büncselekmény”

Fehér dr. ezután a többi vádpontokat boncolta, majd Jäger Jaques-ről beszélt, aki állandóan kereste Mischnajewszky és Schultze barátságát, hogy azután feljelentse őket a bukaresti rendőrségen. Ezt is csak azért, hogy a berlini „Tageblattban” a Schultzerá kitűzött prémiumot elnyerje. Már tisztázva lett, hogy ez a Schultze nem az, aki most itt ül előttünk.

Védőbeszédjének rendkívül hatásos befejezésében elmondja, hogy uton-utfélen kérdik tőle, hogy mi tulajdonképpen Mischnajewszkynek a büne. De ő sohasem tudott válaszolni, mert védenének egyetlen tette sincs, amely a büntetőtörvénykönyv paragrafusaihoz ütközne.

Kéri, hogy Mischnajewszkyt mentsék fel a vád és következményei alól.

Dr. Giurgiu védőbeszéde

Miután dr. Fehér Dezső befejezte védőbeszédét, az elnök dr. Giurgiu-nak, Schultze védő-

mely felhatalmazza a városok polgármestereit hogy abban az esetben, amikor eklatáns bizonyítékok vannak arra nézve, hogy az illető polgár önhibáján kívül nem került be az állampolgársági listákra és az apja román állampolgár, kiállíthatnak számukra egy igazolványt, mely egyelőre helyettesítheti az állampolgársági okmányt.

A belügyminisztérium állampolgársági ügyosztály vezetőjének ez az intézkedése is jel arra nézve, hogy a Franasovici miniszter által begérgelt revízió most már gyorsabb léptekkel közeledik a végleges megvalósítás felé.

Jének adja meg a szót. Egy orvosi bizonyítványt nyújt át Furnea elnöknek, mely igazolja, hogy asztmában szenvedéseért megismétli azon kérését, hogy a tárgyalást az esküdtszéki tárgyalóteremben folytassák le, ahol a közönség, amelynek az érdeklődése oly nagy mértékben fokozódott a pör iránt, kellőképpen helyezkedhet el és nem lesz kénytelen heringmódra szorongani.

Az elnök indokoltan találja dr. Giurgiu kérését és a nagyszámú közönség átvonul az esküdtszék ülésébe.

Giurgiu dr. védőbeszédének bevezető részében a védőügyvéd szerepét ismertette szellemes és mélyszántó előadásában.

— Nem fogok senkit sem megkímélni — folytatta Giurgiu dr. — mert méltón akarom hivatásomat betölteni. Amikor Schultze egy másik Schultze helyett fogták el és a bukaresti rendőrség véresre verte szerencsétlen védenemet, majd amiután áthozták a kolozsvári fogházba, ahol 3 hétig az üres cementen kellett aludnia, úgy, hogy ez az ember ma egy valószínűs roncs.

Amikor Kolozsvár kigyófélszékébe betette a lábát, intrikák áldozata lett.

— Amikor Schultzenak a védelmét vállaltam, gondolkodtam azon, hogy képes leszek-e a tiszta igazságot kideríteni, elő fogom-e tudni teremteni az igazi aromáját e pörnek. Ugy találtam, hogy képes leszek erre. És akkor azt is elhatároztam, hogy mint a villám, úgy fogok az igazi bűnösökre lesújtani. Amikor már azt gondoltam, hogy a bűnösök kezeim között vannak, azok már kikerültek az igazságszolgáltatás hálójából.

— Az a bizottság, amelyet a bukaresti külügyminisztérium azzal bizott meg, hogy Schultze előéletére fényt derítsen, az összes aktákat elvezetette. Néhány aktája maradt, csak a prokurátora, a várossal kötött szerződésai és a Middle Europeanól kapott irások.

Amiután Schultzet áthozták a kolozsvári fogházba, a vizsgálóbíró és az ügyész sem mentek még be a cellájába, de Osvada ott járt már másodnap. Bement Schultze-hoz és reávette, hogy az öt kompromittáló aktákat adja át.

Dr. Giurgiu itt megszakítja védőbeszédét, amelyet az elnök utasítására hétfő reggel 8 órakor fog folytatni.

61.000 drb. szappan

kerül eladásra augusztus 31-től szept. 10-ig a

Rózsa Royal

drogeriában, Cluj, Főter 26. szám alatt.

Egy vevő csak 6 drbig vásárolhat.

Viszontelárusítóknak ugyanazok az árak, mint a nagyközönségnek. — **Figyelje a kirakati árakat.**

ujévi lapok

50 gyönyörű színes minta, 100 drbonként

Lej 350 és 20 lej portó

„SAFRUTH” — CLUJ

Egy ideg orvos kommunista sejtekkel aknázta alá Magyarországot „kriminológiai tanulmány“ céljából

A budapesti rendőrség az utóbbi évek legnagyobb szabású kommunista összekülvését leplezte le. A mozgalom szervezője azonos a Kolumbusz-uccai zsarolóval

(Budapest, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti rendőrség ma délelőtt nagyarányú kommunista összekülvést leplezett le, melynek középpontjában dr. Kornis Ignác 32 éves ideg orvos áll, akit Andrássy-ut 15. szám alóli lakásáról a rendőrségre vittek és letartóztattak. Kornis kihallgatása után még a délelőtt folyamán közel 100 embert vettek a rendőrségen őrizetbe.

A nagyarányú ügy előzményei a következők: A bécsi rendőrség még augusztus elején értesítette a budapesti főkapitányságot,

hogy a „Rote Fahne“ bécsi szerkesztőségében megjelent Kornis Ignác budapesti ügyvéd s ottan összeköttetésbe lépett a bécsi szovjet-követséggel, amelytől nagyobb pénzüsszeget vett fel abból a célból, hogy Budapesten a bécsi és júliusi forradalomhoz hasonlóan, egy frradalmi kirobbanást idézzenek elő szeptember végére.

A bécsi rendőrség értesítése után a budapesti rendőrség kinyomozta Kornis budapesti lakhelyét, megfigyelték, hogy kivel áll összeköttetésben és megállapították, hogy ismert kommunista agitátorokkal tárgyalt. A rendőrség ezután programszerűen indította meg a nyomozást a kommunisták leleplezésére. Tegnap éjjel az összes rendőrségeken általános készültséget rendeltek el és pontban éjjelkor egy időben ütöttek rajta a detektívek az előre megjelölt helyeken a kommunistákon.

Ez a rajtaütés az összes eddigi kommunista rajtaütések között páratlanul áll és a budapesti rendőrség hosszú hónapok óta tartó munkájának eredménye. A nyomozás számai egészen Szántó volt népbiztos elfogatásáig nyulnak vissza.

A rendőrség azt is megtudta, hogy az egész ország területén tökéletesen működő kommunista szervezet van, amely az ugynevezett üzemi sejt rendszere alapján épült fel.

E rendszer szerint két embernél több nem ismerheti egymást és egy szót sem irhatnak le. Minden parancs és referátum élőszóval történik. Megállapította a rendőrség, hogy 57 vidéki községben van már tökéletesen kiépített sejt-rendszer. A budapesti rendőrségen Hetényi főkapitányhelyettes vezette a a nyomozást, aki kijelentette, hogy a legveszedelmesebb kommunista szervezkedést tette a budapesti rendőrség ártalmatlanná. Ilyen nagyszabású szervezkedés még nem volt Magyarországon, amely vidéki szervezeteivel behálózta az egész országot.

Kornis kihallgatásakor beismerő vallomást tett. Több letartóztatott kommunista előadta, hogy Kornis egy volt magyar népbiztos érkezését várta a napokban,

akinek jeladására kellett volna a so-

A világhírű kolozsvári

**Heinrich-féle
Szt. László fertőt-
lenítő szappan**

megóv minden fertőző betegségtől.

rozatos merényleteket végrehajtani. Kornis lakásán a rendőrség megtalálta a csepeli tölténygyár és az összes budapesti középületek pontos tervét.

Kiderült, hogy Kornis jól beszervezett embereivel ezeket az épületeket akarta felrobbantani. Beismerte azt is, hogy a Kolumbusz-uccai hírhedt zsarolást is ő követte el s hangsúlyozta, hogy Budapest munkásait tényleg forradalmosítani akarta, de csak azért, hogy a forradalmosítás méreteiről megfigyeléseket tehesen és arról tudományos könyvet írjon.

Kornist vallomása után a rendőrorvos megvizsgálta és konstata, hogy teljesen beszámítható. Lakásán rengeteg röpcédulát foglaltak le.

Budapest, szeptember 3. A letartóztatott Kornist ma délelőtt szembesítették a megzsarolt Bartók Zoltán apósával, Eismannal, aki azonnal ráismert a Kolumbusz-uccai zsarolóra. Épp úgy a többiek is, akiken Kornis zsarolással kísérletezett.

A rendőrtisztnek arra a kérdésre, hogy miért választotta ki önmagát ezen kísérletek végrehajtására, Kornis kijelentette, hogy pszichoanalitikus tanulmányokat akart végezni, majd mosolyogva hozzátette:

— Fiatal orvos vagyok, senki sem ismer, tehát reklámot akartam csinálni magamnak.

Mint orvos nem boldogultam, ezért filmtémákon törtem a fejemet s azt akartam megállapítani, hogyan viselkednek a tettesek egy nagyszabású, világraszóló szélhámossági ügyben, melybe a Pesti Kereskedelmi Bankot, másrészt a román kormányt, a magyar és román rendőrséget is be akartam vonni.

Hamis okmányokat és bélyegzőket készítettem, amelyekkel a Pesti Kereskedelmi Bankban akartam megjelenni, mint a román külügyminisztérium tagja. Azzal a fogással akartam operálni, hogy a román kormány ajánlatot kér a banktól egy floresti mellett levő erdő kitermelésére.

A válasszal elmentem volna Romániába, közöltem volna a kormánnyal az ajánlatot.

Ha sikerült volna, úgy sok pénzt szerezhettem volna vele, amivel, nem tudom, hogy mit tettem volna. Ha a Kolumbusz-uccai eset sikerül, úgy, ahogy én magamat ismerem, szintén nem fogadtam volna el a pénzt.

Budapest, szeptember 3. A kommunista összekülvés ügyében hatalmas apparátussal folyik tovább a nyomozás. A leleplezett magyarországi kommunista agitációval kapcsolatban a bécsi „Reichspost“ szalonikii levelezője megbízható forrásból arról értesül,

hogy szeptember 15-ikén Szalonikiben kommunista értekezlet fog összeülni, amelyen előre kidolgozott terv szerint egy új kommunista akció tervét beszéli meg.

a alkánra és Középeurópára vonatkoztatva. Az akció főszülya Magyarországra helyeződne át, azzal a céllal, hogy Kun Béla visszazerezhesse az uralmat. Ezen a konferencián a balkán-államokban emigránsként élő magyar kommunisták is részt vennének.

Budapest, szeptember 3. A kommunista merénylet ügyében megállapították, hogy a szervezet tagjai az utóbbi napokban a vidéken „Tizenkettedik óra“ című röpcédulákat terjesztettek a városokban. A röpiratokban arra szólítják fel a magyarságot, hogy szakítsanak a pragmatika szankcióval, mert Ottó nem érdemli meg, hogy visszajöjjön a magyar trónra, Albertnek pedig nincsenek erre jogai. Éppen ezért József főherceget kell királynak kikiáltani. A detektívek azonnal meg voltak győződve arról, hogy a röpiratok tartalma csak fogás a kommunisták részéről, amellyel zavart akarnak támasztani.

— Miklós herceg — prezumpatív trónörökös? Bukarestből jelentik: A „Politica“ értesülése szerint a parlament megnyitása után Miklós királyi herceget prezumpatív trónörökössé fogják proklamálni.

2000 darab

különféle mintájú (3—8 méteres)

maradék kerül el-
adásra méterenként

29 lejtől 39 lejig

Szabó

Jenő

divat-különlegességek
nagyáruházában

Cluj

C. Reg. Ferdinand 5

Tekintse meg kirakataimat és

használja ki e
rendkívüli

maradékvásárt!

A legújabb francia és
angol nőiruha- és ka-
bátszövetek óriási
választékban
beérkeztek

Külön férfi szövetszály. Férfi ruha-
és kabátszövetek, hozzávalók a leg-
nagyobb választékban

Telefon **4-79** Telefon

HUSZADIKSZÁZAD

AZOKHOZ A NAPOKHOZ, amiket mi élünk, hozzátartozik az is, hogy nincs és nem lehet határozott arcuk. Nincs megállásuk abban az értelemben, hogy nem lehet szervesen, igazán semmivel sem véglegesen kimeríteni az időt. De a benne élő sem. Igazán nem tartozik, mert nem tartozhat a ma élő se jobbra, se balra...

Ó boldog idő, százszor boldog idő, amikor messze még a nagy háború előtt, lehetett valahová tartozni. S még boldogabb idők voltak azok, amikor a háború után lehetett tiszta szívvel a jobb vagy baloldalon állni. Azok az idők káprázatosak és ígézetesek voltak. A mai már más. Az ígézetek elhervadtak. Nem rosszabb lett a sors, — de nem lett olyan, aminőnek az időben és idő felett szántó gondolat tervelte.

Azok, akik tartoznak valahová, akár jobbra, akár balra, — fölényel és dühvel, toporzékolással és lángolóssal beszélnek árulásról azokkal szemben, akik nem tudnak és nem óhajtanak tartozni sehova. A szkepszis vitriolát és a kétségbeesés kéngeit szimatolják és diagnosztizálják azokkal szemben, akiknek van bátorságuk őszintének lenni korukkal és önmagukkal szemben; akiknek van még hitük, szívük és lelkiismeretük s főként idegzetük és szellemi energiájuk, a jobb és baloldal kényelmes gondolatsoraiból kiválni s új nomádként bejárni még egyszer és revízió alá venni, amit az emberi szellem termelt, — felemelve és megkopogtatva azokat, a valóság árkaiban állván: — kérde; mind mit ér és mit ígér...

Ez a „megkopogtatás“ és revízió természetesen a szkepszis dolga. (Ma különben is csak szkeptikusan s ironikusan lehet élni; ha csak nem kérődzve és darálva. Így azonban szűkségtelen, vagy legalább is, *beszélni*: fölösleges.) S ennek a szkepszisnek és revízióknak dolgát végzik is. Ez a munka azonban korántsem annak a szkepszisnek a munkája, amely felett oly könnyű és kényelmes a jobb és baloldal véleményeinek elsiklani. Ez a szkepszis feladat s mint feladat építőbb mint a jobb- és baloldali pártideológiák sematizmusának valóság közelgető játéka... Ez a szkepszis az egyetlen lehetséges megnyugtató ma. Mert bárki és bármikor mondta, kényelem és félelem miatt mondta: a szkepszis nem rája a dolgokat, hanem veszett idők égő napjaiban életet kerengtet a halódóba...

Kétségtelenül: a szkepszis mindig és mindenki-ben a stimulánsok szerepét játszott s a mai szkeptikus ép a világ jobb- és baloldali miatt van kárhoztatva arra, hogy a generális gyógy módhoz folyamodjon... Ám nem lehet másként. S még csak nem is panaszkodik. Mintahogy nem panasza és nem siránkozás és nem kétségbeesés a század egyetlen olyan általános gondolati állásfoglalása sem, mely a jobb és bal keresztelő tengelyeiben állván — nem normákat és programokat ad, hanem konstátál...

Nem panasza és nem sirám Spengler és az összes csőd-rendszerek: — csupán igaz vagy nem igaz, elfogadható vagy elfogadhatatlan rendszerei annak, ami van. Nem életvitel-szabályozó rendszerek ezek, mint a marxizmus vagy a mussolinizmus, hanem megállapítások rendszerei... A valóságnak valamint értelemben vett tükrei, nem pedig célkitűzései...

Ezeknek a csőd-rendszereknek igazságértéke kétségbevonhatatlanul vitás: a valóság tartalmuk azonban jó százalékgig igaz. S a lelkiismeret számára ennyi elég, — főleg ha a belőlük kiváló valóság-képet más, bizonyos és kétségbevonhatatlan, tényekkel kiegészítheti...

A SPENGLERÉHEZ HASONLÓ CSŐD-RENDSZEREK száma most ismét egy újabbal szaporodott. Ez az új csőd-rendszer az újkor tudományok összeomlási tünetéről beszél s ezt az összeomlási tünetet pontosan diagnosztizálja végig, a legfontosabb tudományok során. Dingler, — ez a neve az új csőd-rendszer gondolkodójának — sorra veszi a tudományokat s nyilvánvalóan kimutatja alapjaik, alapelveik megrendülését. Kimutatja, hogy a geometriában, e királyi tudományban az euklidesi s a nem euklidesi geometriák harcolnak az érvényességért. A matematika a halmaz elmélet kontro-

verziái alatt roskadozik. A logikában a „tisztá“ iskola harcol az empiristákkal. A fizika bomlik a relativitás elméletének mindent átértékelő befolyása alatt. Már maga az okság elve is problematikussá lett...

A tudomány képe tehát kétségtelenül káosz. De káosz a valóság is. Itt csak úgy lehet rend, nem a gondolat, hanem az élet számára, ha a szellem azt a habitust veszi fel, amely organizálja ebben a káoszban. Az egyesnek, ha magánember vagy emberekhez beszél: igazi értelmére és jelentésére

kell vinni a dolgokat és önmagát is. S ez csak azzal a szkepszissel lehetséges, mely ma ismét valódi és igaz, — a mélyből jön, — nem kitaláltuk, nem modor, hanem végzetes kényszerítés. A ma egyedül lehetséges azonosság az idővel és köteleiségeivel...

Csak ezen a szkepszisen túl lehet rend. S csak ezen a szkepszisen és revízió túl, — célkitűzés; — egyetemes és általános, — ha ugyan egyáltalán van végzetes teherbírása az embernek célkitűzések vállalására.
Gaál Gábor

Salamon Benedek denúnciálására házkutatást tartottak a nagyváradai Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében

Egy órány keresztül őrizetben tartották Schön Dezsőt, akit Salamon azzal vádol meg, hogy hamis híreket közöl a külföldnek Romániáról

(Oradeamare—Nagyvárad, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai rendőrség tegnap délután meglepetésszerűen házkutatást tartott a Zsidó Nemzeti Szövetség Pavel-uccai helyiségében. A rendőrközegek külföldi lapok után kutattak a Szövetség helyiségében, de a házkutatás eredménytelen maradt, mert a helyiségben egyetlen külföldi lapot sem találtak.

A detektívek ezután Schön Dezsőnek, a Mizrahi volt titkárnak lakását forgatták fel, ahonnan egy varsói zsidó lap néhány példányát magukkal vitték, Schön Dezsőt pedig előállították a rendőrségen. A központi rendőrségen felolvasták előtte Salamon Benedek deklarációját, amelyben Schön Dezsőt azzal vádolja, hogy ő mint külföldi lapok tudósítója, Romániáról hamis híreket terjeszt külföldön.

Schön Dezső felháborodva tiltakozott a gyalázatos denúnciálás ellen, ez azonban nem

használt, mert az ügyeletes detektív kijelentette, hogy továbbra is őrizetben marad. Dr. Markovits Ignác városi tanácsos közbenjárására a rendőrség később szabadlábra helyezte Schön Dezsőt. Markovits dr. ugyanis felhívta a bünyügyi osztály főnökének figyelmét arra, hogy az átlátszó tendenciájú denúnciálás ugyanattól a Salamon Benedektől ered, akinek üzemleit az Uj Kelet annak idején már többször is leplezte.

Az Uj Kelet nagyváradai munkatársa beszélgetést folytatott Schön Dezsővel, aki kijelentette, hogy Salamon Benedek már hetekkel ezelőtt fenyegetődzött, hogy fogházba fogja juttatni.

A Zsidó Nemzeti Szövetség nagyváradai csoportja eljárta az összes illetékes fórumoknál és erőlesen tiltakozott az ellen, hogy Salamon Benedek denúnciálása alapján, az alkotmányt és a törvényeket respektáló államhü intézményeket és állampolgárokat meghurcoljanak.

Erdélyi Béla diplomája is hamisítvány

Kihirdették a letartóztatási végzést Erdélyi Béla előtt

(Budapest, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszas előzetes tanulmányozás után ma délelőtt Enyedi vizsgálóbíró végre maga elé idézte a szörnyű büntetett vádolt Erdélyi Bét, akit harmadfél órány keresztül hallgatott ki a büncselekmény részleteire vonatkozólag. A kihallgatás után Enyedi vizsgálóbíró közölte Erdélyivel, hogy letartóztatását tovább is fentartja, annak ellenére, hogy Erdélyi az egész kihallgatás alatt állhatatosan tagadott s feltűnő nyugodtsággal viselkedett.

A bűnygyben egyébként holnapra várnak komolyabb torzulatot, miután ma érkezik meg Klagenfurtból a boncolási jegyzőkönyv, melyet Kenyeres Balázs és dr. Minnich Károly törvényszéki orvoszakértők fognak áttanulmányozni s ennek alapján mondják el véleményüket. Kihallgatják többek között Klár Zoltánt is, aki jelenleg szintén a Markó-uccai fogház foglya, Forgách Anna első öngyilkossági kísérletére vonatkozólag.

Ma kihallgatták Löw Zoltánné két lányát is, valamint Klár Zoltánnét, akiknek vallomásai valamennyire enyhíteni látszanak az Erdélyi ellen felmerült vádak, bár az ellenvadás sokkal súlyosabbak.

A rendőrségen egyébként Erdélyi gyilkossága ügyében az a vélemény alakult ki, hogy a helyszin alapos ismerete nélkül nem lehet az ügyről tiszta képet alkotni. Azt tervezik, hogy a nyomozást vezető egyének kiutaznak Milstadtba és magukkal viszik Erdélyit, hogy az

a tragédia színhelyén adja elő vallomását. Milstadtban szembesíteni fogják a szálló személyzetével és elviszik felesége sírjához is. A rendőrség most főként Erdélyi előéletével foglalkozik. Ezzel kapcsolatban érdekes az a megállapítás, hogy Erdélyi ellen váltóhamisítás címén senki sem tett feljelentést, mert családja a letartóztatás után a gyanus váltókat mind rendezte.

A rendőrségi nyomozásnak még egy másik szenzációja van a hitvesgyilkossággal vádolt budapesti gyáros elleni nyomozásban. A rendőrség ugyanis megállapította, hogy Erdélyi Béla doktori diplomája, amelyet állítólag Halleben szerzett, hamisítvány és soha nem volt joghallgató.

Kölcsönt

legolcsóbban, legelőnyösebben
nyujt Granaria, Oradea

Összes butorszükségletét

mélyen leszállított árban szerezheti be a LAMP-EL butorraktárban, Cluj, Reg. Maria 34.

Bognár & Szántó, Oradea

cégtulajdonos: Palcu Lazar, Pancota, Varga Antal, Teremiamare
bornagykereskedés, rum- és likörgyár. — Szőlőnagybirtokosok.

Mélyen leszállított áron **fest** tisztít, egyben ruháját **molymentesíti** **Cink Cluj**

A FAMILIA kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági érdeklődés napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Vasárnap
 5687. Elul 7.
 1927. szept. 4.

Hétfő
 5687. Elul 8.
 1927. szept. 5.

— **Miért nem lesz közvetlen repülő-összeköttetés Prága és London között?**
 Prágából jelentik: A „Národní Listy“ konstatálja, hogy a London és Prága közötti repülő-összeköttetés a tanácskozás után teljesen megfeneklett, miután az „Imperial-Arvey“ repülő-társaság a kizárólagos repülési jogot igényelte és a csehszlovák repülő-társaságot ki akarta zárni az üzletből és ezenfelül állami szubvencióra tartott igényt. A Prága és London közti repülőforgalom elmaradása miatt a csehszlovák repülő-társaság a Prága-Düsseldorf-rotterdami vonalat akarja üzembe helyezni, amelynek összeköttetése van Londonnal.

Blatt harisnyái

a legolcsóbbak - Cluj

— **Lindbergnek többezren tettek házassági ajánlatot.** Newyorkból jelentik: A „Popular Science“ című lapban Lindberg titkára közlése a Lindbergnek, a híres óceánrepülőnek tett ajánlatokat, közöttük azt, amely egymillió dollárral akarja megszerezni a filmezési engedélyt Lindberg házassági szertartásának főlveteléhez. A menyasszony kiválasztása nem is lesz nagyon nehéz — írja Lindberg titkára — mert három és félmilliónyi levél között, amelyeket Lindberg az óceán átrepülése óta kapott, többezren tesznek házassági ajánlatot Lindbergnek. Ha azonban Lindberg mégis inkább a magányosságot választaná, akkor három ajánlat között is választhat, amelyek arra szólítják föl, hogy egy rakéta-repülőgéppel repüljön — a holdba. Lindberg levelezése a legnagyobbak közé tartozik, amelyeket valaha valaki a világon elért. Ötezer beküldött versen kívül tízezer dollárt küldtek be neki csak levélportóra. Tizennégyezer ajánlatot küldtek Lindbergnek. A levélírók legtöbbször asszony vagy leány. Lindberg néhány ezer levélre sajátkezű választ adott, a többi levelet pedig a papirkosárba dobta.

* Parf. „Ideal“ dr. Erdélyi & Rónai, Targu-Mures. Kölni vizek, dr. Erró-fele Rapid szőrtelenítő borotva-por.

— **Tizenöt éves gyermekgyilkos anya.** Bécsi tudósítónk jelenti: Retz vidéki kis városban egy tizenöt éves parasztleány megölte törvénytelen gyermekét. Szülei jelentették fel, mire a csendőrség letartóztatta és vallatóra fogta. A gyermek-anya bevallotta, hogy el akarta tüntetni szegényét, tehát mielőtt megszületett, kitépte a nyelvét, hogy ne sírjon, megfojtotta és a holttestet darabokra vagdalva, a csatornába gyömöszölte.

— **Emésztési nehézségek, gyomor-fájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, szemkáprázás, idegizgalom, álmatlanság, gyengélési állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József“ keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést hegyes uja terej, felírissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszazserezték. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben**

Felrobbant Olaszország legnagyobb lőporraktára

Négy katona meghalt, kettő súlyosan megsebesült

(Milánó, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Piacenza mellett fekvő ventenurái katonai lőporraktár, mely Olaszország legnagyobb municiótelepe, szerdára virradó éjszaka felrobbant. A borzalmas robbanás, amely gyors egymásutánban pusztította el a lőszerraktárakat, négy katonát megölt és kettőt súlyosan megsebesített. Az áldozatok száma sokkal nagyobb lett volna, szerencsére azonban az éjszaka folyamán a municiótelepen csak kevés

katona tartózkodott.

Vententura városban egyetlen ablak sem maradt épen és Piacenza városban is sok ablak betört.

A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak, hogy a robbanás okát kiderítsék.

A Parma és Piacenza közti vasutvonalon a forgalmat be kellett szüntetni, mert a municiótelep felrobbanása a Piacenza mellett elterülő vasutvonalat erősen megrongálta.

— **Haggibbor—CFR.** Ma délután fél tizenegy órai kezdettel a vasutaspályán a Haggibbor első csapata játszik barátságos mérkőzést a CFR-el. A Haggibbor Nagyváradon javuló formát mutatott, a mai mérkőzésen néhány új játékosával fog szerepelni. A mérkőzés ilyenformán rendkívül érdekesnek ígérkezik. Itt említjük meg, hogy a városi pályán 3 órai kezdettel az újságírók és futballbírók csapatai mérik össze szerény játéktudásukat, előreláthatólag nagy gaudiumára a publikumnak.

— **Képviselővé proklamálták Buzdugán régens fiát.** Bukarestből jelentik: Buzdugánt, a régens fiát ma romani képviselőjének proklamálták, mert nincs ellenjelöltje. Sanghorgiu, aki pártönkiváli jelöltséget vállalt, táviratot intézett a régens-tanáchoz, azt állítva, hogy a közigazgatási hatóságok megakadályozták kandidálását. Cuza profesor Baliban jelöltette magát.

— **Courtney kapitány startolt az óceán átrepülésére.** Londonból jelentik: Courtney kapitány gépével a londoni repülőtérről utarelt Amerika felé. Az óceánt az Azori-szigetek érintésével akarja átrepülni.

Blatt harisnyái

a legjobb - Cluj

— **Nem indítanak vizsgálatot a belga franktírók ellen.** Brüsszelből jelentik: A minisztertanács visszautasította a háború franktírójeinek ügyében indítványozott vizsgálatot. A német sajtó élénken foglalkozik a visszautasítással annál is inkább, mert az első javaslat magától a belga kormánytól indult ki.

A Szent Rókus lábsó

A Szt. Rókus lábsóból egy csekély mennyiséget meleg lábvízben feloldunk, nyerünk ezáltal oxigénnel telített vizet, mely csodálatosan jótékony hatást gyakorol a fájós lábára, megszünteti a kinyásásokat, melyeket a cipő szorítása okoz. Elmulasztja a lábizzadást s az avval járó kellemetlen szagot. Hosszabb áztatás megpuhítja a tyukszemet és bőrkeményedéseket elannyira, hogy azok kés vagy beretva nélkül eltávolíthatók.

Egészen biztos, hogy a Szt.-Rókus lábsó a legelhanyagoltabb lábat is újjá alakítja, annyira, hogy a szűk, sötét cipő olyan kényelmes lesz, mintha évekig hordta volna. Járkálhat, amennyit akar, állhat egy helyben órákig, a fáradság vagy fájdalom legcsekélyebb jele nélkül.

Ára 45 lei. Kapható minden gyógyszerárterében. Ha nem kapná, forduljon a fülérakathoz: **Rozsnyay gyógyszerárter, Arad**

Eredeti csakis zöld csomagolásban!

Ha kottát vásárol, vegye a slágerek legjavát!

Győződjön meg róla, hogy ezek azok: Ejs uelnyem. Volgai hajóvontatók dala L. 36
 Az élet olyan, mint az álom. Világszép dal 36
 Sir maga keserves könnyeket utánam. Ez a legnagyobb tangó dal sláger az idén . . . 36
 Fehér akácvirág. Uj orosz dal, mely utat talál minden szívhez 36
 Estrella tangó. A tangók királynője, új kiadásban most jelent meg 36
 Du bist zwar nicht die Henny Porten. — Csodaszép bécsi shimmy dal. Szenzációs sláger. 48
 Ezt a hat kottasláger az ország minden könyvkereskedésében megvásárolhatja. Moravetz kiadás, mindenütt kaphatók

* **Fürdő a Nerva Szanatóriumban** Cluj, Majális ucca 12/a nyitva férfiak részére reggel 5—10-ig és d. u. 5—8-ig, nők részére d. e. 10-től d. u. 5-ig. **Gyógyfürdők** 60 lejtől feljebb. **Rendes gőz- és kádfürdő** 42 lej. Telefon 600.

* **Zsembery Elvira zongoraművésznő nyaralásából visszatért, otthon található** Str. Jorga 5. számú lakásán d. u. 4—6-ig.

— **Sűrű köd miatt tért vissza a „Kék Madár“.** Párisból jelentik: A „Kék Madár“ pilótái visszatértek Párisba, ahol elmondták, hogy utjukat a sűrű köd miatt nem tudták folytatni. Arravonatkozólag, hogy utjukat meg fogják ismételni, nem nyilatkoztak.

Blatt harisnyái

a legtartósabbak - Cluj

— **Kényszerleszállás miatt letartóztattak egy román aviatikust.** Bukarestből jelentik: A konstancai katonai hatóságok letartóztatták Jean Valter román aviatikust, aki az elmúlt napokban Várna mellett kényszerleszállást hajtott végre, holott Konstancából Galacba kellett repülnie. A hadbírósg nyomoz ebben az ügyben.

— **Stresemann autója elgázolt egy kerékpárost.** Genfől jelentik: Stresemann külügyminiszter Laschur francia diplomata, valamint több hölgy társaságában egy banketire indultak autójukon. Utközben egy kerékpárost elgázoltak, akit a kórházba szállítottak és ott ma reggel sebeibe belehalt.

„CULTURA“

kölcsönkönyvtár és könyvkereskedés Mátyás király-u. elején

Havi ötven lei kölcsöndijért a román, magyar, német és francia irodalom legjobb műveit olvashatja!

Modern és klasszikus szépirodalmi művek. Természet- és társadalomtudományi könyvtár

Hirdessen az Uj Keletben

(Cluj tudósító) 222.135
 rendelet
 egy kir
 exportt
 vagy p
 cikkek
 pitja, h
 kek kir
 illeték

a friss
 halkonz
 elnevez
 a füstöl
 halak b
 véve a
 szült va
 öszvére
 bikák, a
 (benzint
 és bükk
 gerenda
 Ugyanc
 tum ala
 vagy né
 átmérőj
 esik kiv
 teljesen
 küllő t
 fémhord
 telével.
 telével),

Nov
 összes
 jére ad
 a termé
 térium
 lékok b
 pénzügy
 letet ka
 lékos a
 felügye
 alá tart
 söbb no
 hátralék
 negyede
 Arravon

Egyes
 Jelzál

Dev

Zárich
 Newyo
 London
 Páris .
 Milano
 Prága .
 Budape
 Belgrá
 Bukare
 Varsó .
 Bécs .
 Berlin

Száz

M

Min

Közgazdaság

A pénzügyminisztérium összeállította a szabadkivitel alá nem eső árucikkek lajstromát

Megszüntették a vadbőrök exporttilalmát

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szeptember elsejei keltezéssel 222.135 szám alatt a pénzügyminisztérium körrendelettel intézett az összes vámhivatalokhoz egy kimutatás kíséretében, amely a jelenlegi exporttilalom alá eső, a kiviteli engedélyhez, vagy pedig speciális eljárásához kötött exportcikkek lajstromát közli. A rendelet megállapítja, hogy a kimutatásban nem szereplő cikkek kivitele teljesen szabad a megfelelő vámilleték ellenében.

Kiviteli tilalom alá esik

a friss és szárított hal (kivéve a fekete ikrát, halkonzervet, a márnát, a nosetru és zacusca elnevezésű halakat, valamint az orosz szardellát), a füstölt hal, valamint egyéb tengeri és dunai halak bármilyen formában, a tej, a kender (kivéve a magvakat, a kócot és a vászonból készült varrottasskat), az 5 éven aluli lovak és öszvérek, a 7 éven aluli és munkaképtelen bikák, a bivalyok, kecskék, továbbá a kőolaj (benzintelenített állapotban is), a koks, a tölgy- és bükkfarönk, építkezésre alkalmas tölgyfagerenda és ácsolt fa, a diófa, szilfa, körisfa. Ugyancsak tilos az 1925. évi 9405 sz. dekrétum alapján az ácsolt és az egy, kettő, három, vagy négy oldalon megfaragott bükkfa is, ha átmérője a 25 centimétert meghaladja. Nem esik kiviteli tilalom alá a körisfából készült és teljesen konfekcionált, de össze nem illesztett küllő töke és kerekék. Nem exportálható üres fémhordó, a cink, üres zsákok, papirzsák kivételével, az arany, az ezüst (az ezüstárak kivételével), a csont és a réz (a rézhulladék és a

rézből készült gyártmányok kivételével).

Kiviteli engedéllyel exportálható

a cukor, mindenféle ásvány, (kivéve a mangánt, valamint a bauxitot és az olyan piritet, amelyben tonnánként két grammal kevesebb az arany, 200 grammal kevesebb az ezüst és másfél grammal kevesebb a réz), a kőszén, (a serpenyőszén kivételével) a vas és acél (a vasbutorok, láncok, öntött kályhák, drótfonatok kivételével) a nyersöntvények, a réz (kivéve a rézgyártmányokat), az ólom, nikkel és platina, arany és ezüst sói és keverékei, a tanin és minden más cserzőanyag (a cserfaháncs kivételével), a réz-szulfát, mindenféle ércpénz, drágakő, katonai felszerelési cikk, platinaékszer, robbanóanyag és a rongy.

Speciális rezsim alá tartozik

a CFR nek termelt tölgyfatraverz, a monopoli-gazgatóság részére szükséges nyárfa és hársfa, a gépek, gépalkatrészek és mindenféle szerszámok (kivéve a belföldön gyártott, izolált új sineket, amelyek kivitelére az iparügyi minisztérium ad speciális engedélyt) és végül a festményeket, amelyeket csak a szépművészeti minisztérium engedelmével lehet kivinni.

Külön körrendeletben értesítették a vámhivatalokat arról, hogy a földművelésügyi minisztérium hatályon kívül helyezte a február elsején 25.555 szám alatt kiadott távirati rendeletet, amely tudvalevőleg eltiltotta a prémes és tollas vadak, valamint azok bőrének kivitelét. A jövőben tehát ezen cikkek kivitele a megfelelő vámilleték lefizetése, vagy vámentesség mellett teljesen szabad.

analizálásra felterjeszteni. Eddig erre a hosszadalmas eljárásra azért volt szükség, mert a különféle olajoknak más más vámilletéke volt, a minőség szerint, amelyet csakis a szakértőbizottságnak állott jogában pontosan megállapítani.

Az arany és ezüst új beváltási ára. A központi nemesfémbizottság a világpiaci árak alapján az arany hivatalos beváltási árát 107.838 lejben, az ezüstöt 2667 lejben állapította meg kilogrammonként. Az új árak szeptember 15-ig érvényesek.

A tűzifa fedett kocsikban való szállítása. Az államvasutak vezérigazgatósága újabban a következő rendelkezéseket léptette életbe a tűzifának fedett kocsikban való szállításáról: Az egyes állomások mindenekelőtt olyan árak részére bocsáthatnak rendelkezésre fedett vagon, amelyeket a tarifa értelmében nyitott kocsikban nem lehet továbbítani. A fennmaradó fedett vagonokból ezután a CFR saját szükségletének fedezésére szolgáló tűzifa szállítására fognak kocsit kiutalni. Ha még marad fedett kocsi, azokat magánfelek részére fogják kiszolgáltatni, a díjkülönbözet megtérítése ellenében.

*** Ausztriai importcégek jegyzéke.** A cluji Kereskedelmi és Iparkamara az Ausztriába exportálni akaró belföldi cégek tudomására hozza, hogy a wieni osztrák-román kamara megküldötte azoknak a jeltetékenyebb ausztriai cégeknek a jegyzékét, amelyek importtal foglalkoznak. A jegyzék a kamaránál megtekinthető.

Megérkeztek a legújabb divatu őszi és téli angol szövetujdonságok és a

legjutányosabb árakért

előnyös feltételek mellett, divatlap szerinti ruhák készülnek

HERKOVITS JENŐ

uriszabónál, Cluj, Str. Iuliu M. és Vlahuta sarok — (v. Szentegyház-u. és Bolyai-u. sarok)

November 15-ig be akarják hajtani az összes adóhátralékokat. A választások idejére adott adófizetési haladék lejárt, valamint a termék betakarítása után a pénzügyminisztérium elérkezettnek látta az időt az adóhátralékok behajtására. Erre vonatkozólag az egyes pénzügyigazgatóságok most szigorú körrendeletet kaptak. Külön utasítást kaptak a hátralékos adó könyörtelen behajtására a pénzügyi felügyelők is, akik utasították a fenhatóságuk alá tartozó kincstári közegeket, hogy legkésőbb november 15-ig nemesak az összes adóhátralékokat, hanem az ennek az évnél utolsó negyedére esedékes adót is be kell hajtani. Arra vonatkozólag, hogy a nép elszegényedése

és a legsivárabb pénzügyi helyzet mellett milyen összegek behajtásáról van szó, igen jellemző adat például az, hogy a kolozsvári pénzügyi felügyelőség körzetében 307 millió lejt tesz ki az adóhátralék. Ebből a horribilis összegből Kolozsmegyére 150, Szatmármegyére 157, Máramarosmegyére 47 és Szilágy megyére 53 millió lejt esik.

Nem kell vegyelmzettetni a kivitelre szánt ásványi olajokat. A pénzügyminisztérium körrendeletben közölte az összes vámhivatalokkal, hogy a jövőben, minthogy az összes ásványi olajok kiviteli illetéke azonos, nem szükséges többé minden egyes ciszternából mintát venni és azt jegyzőkönyvvel együtt

Tőzsde

A piac egy árnyalattal szilárdabban indult, a déli órákban azonban a kínálat megélenkült.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3125—3135	—	—	49175	3135	—	—	—	1528
Newyork	161—162	51870	51865	2551	162	—	—	—	—
London	787—789	2521 ¹ / ₄	2521 ¹ / ₂	12402	787	—	—	—	48606
Páris	635—640	2033 ¹ / ₄	2033	—	638	—	—	—	392
Milano	880—885	2819	2815	128 ¹ / ₂	884	—	—	—	543 ¹ / ₂
Prága	480—482	1537	1537	7570	481	—	—	—	29637
Budapest	2830—2840	9077 ¹ / ₅	9077 ¹ / ₂	—	2850	—	—	—	—
Belgrád	—	913	913	—	291	—	—	—	175
Bukarest	—	320	320 ¹ / ₂	1575	—	—	—	—	62
Varsó	—	58	58	—	1340	—	—	—	—
Bécs	2280—2290	7312	7312	—	2290	—	—	—	—
Berlin	3355—3865	12340	12341	—	3865	—	—	—	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 320¹/₂, Páris 1575, Budapest —, Bécs —, Prága —.

Com. bis. izr. autonomă orthodoxă Reghin

קאנקורד

אין אונזערער קולטורסגעמינדע ווירד פֿיר זאמערס געוויבט אין שוויב ראשון דער תורה ויש מרבים ערסטקלאסער שוחט אונד פֿארעגליכער בעל תפילה איזט.

רעפֿלקטאנטען דיע קבלות פֿאן 3 רבנים מפורסמים בעוועגען וואללען איהרע אדערטע נעכסט אנאנבע דעם אלטערס אונד פֿאמיליענע צושטאנדעס אן דען געפֿערטיגטען פֿארשטאנד איינזערען.

ענטשפֿרעכענדעס האנראר 8 ביז 10 טווענד לייה מאנאטליך אונד אונזעהליכע נעבענעמאלר מענטש צוגעזיכערט.

וויזשעפעזען ווערדען נור דען בערופֿענען פֿערגעסען.

רעהןן יצו יום ביו לח' מנחם אב תרפ"ז לפ"ק.

Moritz Kasztner Daniel Fixel
פֿראנצזען נאמאר

Szabó János
autójavító műhelyét

Cluj, Str. Jasilor 2 szám alól

Reg. Ferd. 56-58.

szám alá helyezte át.

Nyári ujdonságok Grenadinok selymek etc.

AU PRINTEMPS divatáruházban

Mindig a legegánsabb, legfinomabb és legolcsóbb az Mátyás király-tér 18. a Központi szálloda épületében

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

25 éves izr. érettségizett, intelligens, komoly, jó-megjelenésű fiatal ember vagyok, nagyobb kereskedelmi vállalat vezetője. Feleségül vennék olyan intelligens hozzáállású lányt, kinek hozománya (mely biztosított) révén az általam vezetett vállalatba betársulhatnék. Esetleg fényképpel ellátott leveleket „Amretti” jellegre kérek. Diszkréció biztosítás mellett a kiadóba. 3101

Az őszi zsidóünnepekre keres előmunkázó állást, megbízható vallásos tanulmista. Cim a kiadóban. 3093

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegesiszolda és tükrögyár. Táblatüveg raktár és üvegeszési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása. 1007

Izr. urí családnál két iskolásleányka, esetleg fiú, teljes ellátást kaplat. Fürdőszoba és zongora használatát. Cim: Klein, Cluj, Calea Decabal 57.

Veszek érett vagy friss frágvot. Cim a kiadóban.

Műhelynek, raktárnak alkalmas cca 200 m²-es száraz világos pincehelyiség és cca 120 m²-es földszintes terem bérbeadó. Tájékoztató Malom-u. 28 sz. alatt háztelgyelőnél

Tűzifaaprító felszerelés jó állapotban eladó. Sta-ruinta Romaneasca, Cluj, P. Unirei 20.

Makkay

fémárgyár áthelyezte tüzemét Malom-u.16.alól
Zsák-ucca
1. szám alá

40 lejt

küldjön be postabélyegben és 10 különböző kottát küld az Uj Kelet kiadó-hivatala

Géphimzést olcsón vállalok. Házhöz is elmennék. Vasut-utca 1. — Jammer Szerén.

Kereskedelmét végzett 10 évi gyakorlattal rendelkező, könyvelésben, levelezésben és gépirásban önállóan dolgozó nő állást keres azonnalra. Önálló jelge alatt a kiadóba.

Sarokház hely a pillangótelepen eladó. Értekezni a Kadima nyomdában, Str. Baron L. Pop 10.

Dobozokat, posztai és vasuti ládákat méretszerint, rendelésre szállít

Lemnos
lácagyár
Cluj, Calea Motilor 23.
Telefon 194 és 645.

Iskolásgyermekek izr. családnál, teljes ellátásban részesülnek zongorahasználattal. Leveleket „Belvárosi kertés lakás” jellegre a kiadóba.

FURUNCULOL
a legjobb szer minden-nemű kelés (Furunculus) ellen. Kapható minden gyógyszerertárban. Elő-állítja Egger vegyszeti gyár, Cluj

A belvárosban lakó zsidó uricsalád teljes ellátásra felvenne két vagy három iskolásleányt vagy két kis fiút, fürdőszoba és zongorahasználattal. Cim a kiadóban.

Butor

legolcsóbban beszereshető, hitelképeseknek részlet kedvezmény.

Klein I.
C. Reg. Ferdinand 69

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Ratin (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Metropoltól félpernyire egy félig kész ház eladó. Értekezni Str. Baron L. Pop 10. sz. Fraternitasnyomda

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Vasárnap 5-kor: Obsitos (Réthely Ödön föllépése. Mérésékelt helyárák. Sorozat 4.)
Vasárnap fél 9-kor: Ezüstszírály (Kosáry Emmi vendégjátéka. Napibérlet 1. sz. C. Sorozat 5.)
Hétfő: Csárdáskirálynő (Kosáry bucsuföllépése. Napibérlet 2. sz. A. Sorozat 6.)
Kedd: Nótás kapitány. (Farkas Lilly szerződött tag bemutatkozásával. Kertész Mancsi és Szücs László vendégjátékával. Napi bérlet 2. szám, B. Sorozatszám 7.)
Szerda: Az özönvíz. (Ujdon-ság először. 2 számú premier-bérlet. Sorozat 8.)
Csütörtök: Az özönvíz (2. oldal. Napibérlet 2. szám C. Sorozat 9.)
Péntek: A legkisebbik Horváth lány. (Operette-ujdon-ság, először. Premierbérlet 3 szám. Farkas Lilly, Ihász Aladár föllépésével. Kertész Mancsi és Szücs László vendégjátékával. Sorozat 10.)
Szombat: A legkisebbik Horváth leány (Operette-ujdon-ság 2. oldal. Napibérlet 3. szám A. Sorozatszám 11.)
Vasárnap fél 3-kor: A csikós (Szentgyörgyi István föllépésével. Olcsó helyárák. Sorozat 12.)
Vasárnap 6-kor: Az özönvíz (Rendes helyárák. Sorozat 13.)

A színházi iroda közleményei

Kosáry Emmy Kolozsváron. A színház-megnyitót követő est is meleg volt, gyönyörködtető, művészi örömmel telített. Kosáry Emmy játszotta Marica grófnőt ezuttal először Kolozsváron. Nagy, teljes hangja mellett pompás játszókészséget adott, tipikus magyar magnásnőt, fölénytel és boldogan. A közönség forrón tüntetett a diva mellett, akinek beszéde is csupa melódia, groteszk táncában sok a humor, egész megjelenése pezsdülő élet és kacajos, boldog, a nézőkre is átszármazó öröm. Partnere a szintén vendégként szereplő Szücs László kedves volt, de beszédében halk, nyilván nem figyelmeztették a színház különös akusztikájára. A közönség viharzó tapssal fogadta Leövey, Ihász, Miklóssy és Izso deris alakításait és jólesően lerövidített meg Kőszegi Margit énekhangjának erősbödésén és karakteres, jó játékán. Mihályffy, Selmezy és Mester kitűnően játszott. A publikum hosszan és melegen ünnepelte a vendégeket és az ittenieket

Özönvíz. Berger amerikai írónak legérdekesebb színdarabja, az Özönvíz kerül színre első drámai bemutatásként szerdán este a magyar színházban. Szabó Imre kitűnő magyar fordításában mutatja be a drámai együttes az Özönviz-et. Tóth Elek, Marsi Gizi, Kemény László, Mihályffy, Selmezy, Leövey, Lantos, Hoykó, Mester játsszák a vezetőszerepeket. Csütörtökön és vasárnap d. u. 6-kor megismétlik az Özönvíz előadását.

Farkas Lilly bemutatkozása. Kedden este a Nótás kapitány hercegnő szerepében fog bemutatkozni Farkas Lilly.

A Legkisebbik Horváthlány az első operette-ujdon-ság! Pénteken este már meglesz az idei évad első operette-ujdon-sága. Zerkoviz Bélának a Csikós Aszony szerzőjének legújabb operettje amelynek Budapesten a Király színházban éri sikere volt, a Legkisebbik Horváthlány fog szinkerezni érdekes szereposztásban. Budapesten olyan nagy volt ennek az új operettének a sikere, hogy tavalyi

évad második felében teljesen az új operette uralkodott a műsoron s a Király Színháznak ez az évadja is a Legkisebbik Horváthlány előadásával kezdődött. Külön érdekessége lesz nálunk az előadásnak a kitűnő szereposztás: Farkas Lilly (Sári), Kertész Mancsi (mint vendég, Bözsi), Kis Manyi (Esztí), Kőszegi Margit (Horváthné), Szücs László (mint vendég, Berci), Ihász Aladár (Rezeda), Réthely Ödön (Monostory), Selmezy Mihály (Dorner), Leövey Leó (Ibrányi), fogják a főszerepeket játszani. A Legkisebbik Horváthlány premierje pénteken este lesz s a darab négy egymásutáni estére van kitzúve egyelőre.

Hölgyeim!

Kalapvásárlásuk előtt tekintsek meg a
CARMEN kalapüzlet
kirakatait. Alakításokat és formátásokat 48 óra alatt készítünk. Calea Victoriei 4.

Üzletikönyvek

Journal-Inventár hitelesítve, beszerezhető

BOROS

papirkereskedésben
CLUJ

Direct. Uzinelor Electr. ale Municipiului Cluj
No 3004—1927.

Aviz

Se aduce la cunostinta Onor Public ca din cauza schimbareii stalpilor si a lucrarilor de intretinere a refei de nalta tensiune Somesul Rece-Cluj, cu incepere dela data de 5 pana la 17 Septembrie 1927. Uzinele Electrice vor intrerupe furnizarea curentului intre orele 12 si 14, iar in zilele de 10, 17 si 27 Septembrie a. c. intre orele 12 si 16. Cluj, la 2 Septembrie 1927.

Delegat permanent. Directorul uzinelor
Referent tehnic. Ing. Muntean

Hornyolt

és hódfarku cserepet

legjutányosabb árban
prompt szállítása ajánl

Kolozsvári Agyag- és Kőipari Rt.
Cluj, Piața Unirii 20

Románia legrégebbi és legmegbízhatóbb,

Redőny

és kályhagyára
Szántó Dezső és Fia

Oradea, Str. Marasesti 8.

Acéllemez redőnyök, esslingeni faredőnyök. Napellenző szerkezetek, szabadalmazott

„ZEPHIR” kályhák

Redukált árak. Kérjen árjegyzéket.

